

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch
a přírodu

Podpora přírodě blízkých opatření na vodních tocích a v ploše povodí

Pytloun Martin, Horecký Jakub
Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí ■ Státní fond životního prostředí ČR
www.opzp.cz ■ [zelená linka 800 260 500](tel:800260500) ■ dotazy@sfzp.cz

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch
a přírodu

Podpora přírodě blízkých opatření na vodních tocích a v
ploše povodí

Přírodě blízká protipovodňová opatření

Ministerstvo životního prostředí ■ Státní fond životního prostředí ČR
www.opzp.cz ■ [zelená linka 800 260 500](tel:800260500) ■ dotazy@sfzp.cz

Co jsou přírodě blízká protipovodňová opatření (PBPO)?

Opatření na vodním toku

- Rozliv povodní v nivě
- Obnova průtočnosti údolních niv
- Výstavba záchytných nádrží (poldrů)
- Vytváření přírodě blízkých koryt (podpora meandrů)

Opatření v ploše povodí

- Zalesnění, zatravnění erozně ohrožených ploch
- Tvorba mokřadů v krajině
- Budování mezí, průlehů, příkopů

PBPO na vodních tocích - krajina

Poldr Žichlínek
(povodí Moravy)

Revitalizace soutoku Svěpravického
potoka, Rokytky
a Hostavického potoka
(povodí Vltavy)

PBPO na vodních tocích – zastavěné území

1996

2008

Revitalizace náhonu v intravilánu
města (Chrudim)

PBPO v ploše povodí

Funkční průleh po
srážkách

Stabilizace drah
soustředěného odtoku

Proč PBPO?

- Komplexní řešení ucelených povodí
 - ✓ lesní hospodaření
 - ✓ zemědělské hospodaření
 - ✓ vodní hospodářství
- Plnění cílů Rámcové směrnice 2000/60/ES
 - ✓ zlepšení hydromorfologického stavu vodních útvarů
 - ✓ snížení vnosu živin, resp. znečišťujících látek
 - ✓ zmírnění účinků povodní a dopadů období sucha
- Součást Směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik
 - ✓ cílem plánů pro zvládnutí povodňových rizik by mělo být zajištění většího prostoru řekám zachováním nebo obnovením záplavových území
- Plnění strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu „Bílá kniha“
 - ✓ zvýšení odolnosti zemědělství a lesů
 - ✓ zvýšení odolnosti biologické rozmanitosti, ekosystémů a vody

Zdroje financování PBPO:

Operační program Životní prostředí (OPŽP)

- Ustanoven pro období 2007 – 2013 v rámci resortu MŽP
- Celkový objem prostředků činí přes 5 miliard EUR
- Celkem 7, resp. 8 os (8 osa je pro technickou podporu a propagaci)
- PBPO jsou součástí osy 1 (cca 2 mld. EUR)
 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
 - oblast podpory 1.3 Omezování rizika povodí (cca 250 mil. EUR)
 - podoblast podpory 1.3.1 Zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany“
 - podoblast podpory 1.3.2 Eliminace povodňových průtoků systémem přírodě blízkých protipovodňových opatření
- a součástí osy 6 (cca 600 mil. EUR)
 - Zlepšování stavu přírody a krajiny
 - oblast podpory 6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny (cca 225 mil. EUR)

Zdroje financování PBPO:

Operační program Životní prostředí (OPŽP)

- V současnosti jde o hlavní finanční zdroj pro přípravu a realizaci mnoha opatření obsažených v plánech oblastí povodí (POP)

Proto byla z oblasti podpory 6.4 vyčleněna speciální část peněz

6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny

cca 225 mil. EUR = cca 6 mld. Kč

Pro POP vyčleněno 77 mil. EUR = cca 2 mld. Kč

- Současný stav financování
1.3 Omezování rizika povodí

cca 250 mil. EUR = cca 6,6 mld. Kč

k 11.1.2010 vyčerpáno je 0,257 mld. Kč = 4 % (25 projektů)

6. Výzva (2008) – 17 projektů (5x PBPO)

10. Výzva (2009) – 8 projektů (pouze PBPO)

14. Výzva (2009/2010) – 70 projektů (25x PBPO) – **není započítáno**

PBPO: Oblast podpory 1.3.1 „Zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany“

- Investiční podpora
 - zpracování podkladových analýz, digitálních mapových podkladů na tocích, v nivě i v ploše povodí (vazba na realizaci cílů 1.3.2. a 6.4) s vazbou na protipovodňovou ochranu a plány oblasti povodí
 - zpracování podkladových analýz, digitálních mapových podkladů o povodňovém nebezpečí a riziku s konkretizovanými výstupy na státní a regionální úrovni a jejich zpřístupnění např. v Digitálním povodňovém plánu ČR
- Vypracování podkladů pro následnou realizaci protipovodňových opatření
- Jedním z požadovaných podkladů žádosti je odborný posudek MŽP
- Minimální způsobilé výdaje 400 tis. Kč

PBPO: Oblast podpory 1.3.2 „Eliminace povodňových průtoků systémem přírodě blízkých protipovodňových opatření“

- Úprava koryt a niv
(např. odstranění migračních překážek, povodňové parky, otevření niv pro rozliv, zvýšení členitosti dna koryta, atd.)
- Realizace opatření pro tlumivý rozliv povodní v nivách formou tzv. biotechnických opatření, v současně zastavěných územích obcí, je možný přesah i do nezastavěného území
(např. nádrže, průlehy, příkopy, atd.)
- Výstavba poldrů nebo soustavy poldrů o celkovém objemu nad 50 000 m³ s revitalizací toků a niv v zátopě
- Jedním z požadovaných podkladů žádosti je odborný posudek AOPK ČR
- Minimální způsobilé výdaje 1 mil. Kč
- Maximální způsobilé výdaje 150 mil. Kč

Kdo si může o PBPO požádat?

Právní forma příjemců podpory / oblasti podpory	1.3.1 Mapové podklady	1.3.2 Eliminace povodňových průtoků	Právní předpis upravující danou kategorii příjemce podpory, v případě úpravy předpisu vždy v jeho platném znění
Obce a města	X	X	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
Příspěvkové organizace a organizační složky obcí a měst	---	X	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
Svazky obcí	X	X	Dle § 49 a § 151 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
Příspěvkové organizace a organizační složky krajů	---	X	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
Kraje	X	X	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) (krajské zřízení)
Státní podniky *Vojenské lesy a statky ČR pro výkon správy na území vojenských újezdů	X	X	Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku a zákon 305/2000 Sb. o povodích
Státní organizace	X	X	Zvláštní zákony (např. dle zákona č. 77/2002 Sb. o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty)
Česká republika – prostřednictvím organizačních složek státu	X	X	Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
Příspěvkové organizace – stát	X	---	Dle § 54 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
Ostatní nepodnikatelské subjekty vlastněné z více než 50 % majetku obcemi či jinými veřejnoprávními subjekty včetně VVI	X	X	Zvláštní předpisy (např. zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky; zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích atd.)

PBPO: Oblast podpory 6.4 „Optimalizace vodního režimu krajiny“

- Realizace opatření příznivých z hlediska krajinné a ekosystémové diverzity vedoucí
 - ke zvyšování retenční schopnosti krajiny
 - ochraně a obnově přirozených odtokových poměrů
 - k omezování vzniku rizikových situací, zejména povodní (podpora přirozených rozlivů v nivních plochách, opatření ke zlepšení morfologie vodních složek krajiny podle Směrnice 2000/60/ES, budování a obnova retenčních prostor, výstavba poldrů nebo soustavy poldrů o celkovém objemu do 50 000 m³ atd.)
- Opatření k ochraně proti vodní a větrné erozi a k omezování negativních důsledků povrchového odtoku vody
(založení nebo obnova mezí, zasakovacích pásů a průlehů, větrolamů apod.)
- Zpracování studií podélných revitalizací toků a niv

PBPO: Oblast podpory 6.4 „Optimalizace vodního režimu krajiny“

■ *Specifické způsobilé výdaje oblasti podpory 6.4*

- stavební práce, zemědělské, lesnické a související služby zajišťující splnění parametrů oblasti podpory, zejména:
 - náklady na podporu přirozených rozlivů v nivních plochách, opatření ke zlepšení morfologie vodních složek krajiny podle RSV, revitalizace vodních toků, opatření proti vodní a větrné erozi, budování a obnovu retenčních prostor, mokřadů a tůní, výstavbu poldrů atd.
 - vyvolané investice v přímé souvislosti s projektem (např. přeložka inženýrských sítí, náklady na výstavbu provizorní komunikace apod.)
 - v případě opatření k obnově retenčních prostor se za způsobilé výdaje považují náklady na odtěžení sedimentu včetně jeho vyvezení a uložení do výše obvyklé ceny
 - náklady na výsadbu, povýsadbové práce v rámci realizace záměru po dobu 2 let, ochranu a ošetření dřevin, likvidaci nevhodných náletových dřevin a invazních druhů, a zatrávnění

PBPO: Oblast podpory 6.4 „Optimalizace vodního režimu krajiny“

■ *Specifické způsobilé výdaje oblasti podpory 6.4*

- nákup pozemku, s výjimkou budování a obnovy retenčních nádrží a realizace protierozních opatření,
- vedlejší rozpočtové náklady do 3 % z celkových způsobilých přímých realizačních výdajů (včetně nezbytných geodetických prací)
- vícepráce do výše rozpočtové rezervy, která činí max. 5 % z přímých realizačních výdajů,
- studie proveditelnosti v rámci opatření zaměřených na podélné revitalizace vodních toků.

Finanční účast příjemce podpory

s výjimkou opatření revitalizace vodních toků a říčních ramen, tvorbu a obnovu mokřadů a tůní v rámci oblasti podpory 6.4 ve výši min. 10 % z celkových způsobilých výdajů projektu

Kdo si může o PBPO požádat?

Právní forma příjemců podpory / oblastí podpory	6.4	Právní předpis upravující danou kategorii příjemce podpory, v případě úpravy předpisu vždy v jeho platném znění
Fyzické osoby nepodnikatelé * s výjimkou opatření v souvislosti s péčí o handicapované živočichy a opatření k uchování a zvyšování početnosti druhů	X	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
Obce a města	X	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
Príspevkové organizace a organizační složky obcí a měst	X	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
Svazky obcí	X	Dle § 49 a § 151 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
Príspevkové organizace a organizační složky krajů	X	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
Kraje	X	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
Státní podniky *Lesy České republiky, Vojenské lesy a statky **správci vodních toků	X X* X**	Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku a zákon 305/2000 Sb. o povodích
Státní organizace	X	Zvláštní zákony (např. dle zákona č. 77/2002 Sb. o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty atd.)
Vysoké školy a univerzity	X	Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách
Česká republika – prostřednictvím organizačních složek státu s výjimkou pozemkových úřadů * AOPK ČR a správy národních parků	X	Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
Príspevkové organizace – správy národních parků	X	Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
Príspevkové organizace - stát	X	Dle § 54 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích,
Veřejné výzkumné instituce (VVI)	X	Zákony č. 341/2005 Sb. a 342/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích
Občanská sdružení	X	Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů
Obecně prospěšné společnosti	X	Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů
Další subjekty jejichž činnost není podnikatelskou ve smyslu Obchodního zákoníku	X	Zákon 3/2002 Sb. o církvích a náboženských společnostech, zákon 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech
Ostatní nepodnikatelské subjekty vlastněné z více než 50 % majetku obcemi či jinými veřejnoprávními subjekty včetně VVI	X	Zvláštní předpisy (např. zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích atd.)
Obchodní společnosti vlastněné z více než 67 % majetku obcemi či jinými veřejnoprávními subjekty	X	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Děkujeme za pozornost

Ing. Martin Pytloun
odbor ochrany vod MŽP – oddělení monitoringu a plánování

RNDr. Jakub Horecký, Ph.D.
odbor péče o krajinu MŽP – oddělení péče o krajinu

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10 - Vršovice
Martin.pytloun@mzp.cz
Jakub.horecky@mzp.cz
www.mzp.cz